

ביטוח לאומי - מבחני הכנסה לחבר בקיבוץ מתחדש

ספטמבר 2017
חוזר מקצועי מספר 86/17

ברצוננו לעדכנכם, כי החל מה-1 ביולי 2017 מבחן הזכאות לקבלת קצבאות לחברים בקיבוץ המתחדש יהיה מבחן הכנסה (נטו מגולם) ולא מבחן שעות העבודה כפי שהיה עד כה. במקביל, נקבעה הוראת שעה הקובעת, שמקבלי קצבאות זקנה שארים (בגיל פרישה) וסיעוד שהחלו לקבל קצבאות לפני ה-1 ביולי ימשיכו לקבל את הקצבה ללא בחינה מחדש.

להלן תנאי הזכאות וכללי החישוב (מעודכן לינואר 2017):

קצבת זקנה

הקצבה הבסיסית - 1,530 ש"ח. על סכום זה ישנה תוספת ותק של 2%, בגין כל שנה בה שולמו בגינה דמי ביטוח מעבר ל-9 שנים הראשונות ועד למקסימום של 50%. דהיינו, יורד בהדרגה ועד שנת 2020 יתאפס.

תוספת דחיית פרישה - על הקצבה האמורה תינתן תוספת של 5% בגין כל שנה בה החבר היה בגיל מותנה¹ ולא קיבל קצבת זקנה עקב מבחן ההכנסות.

קצבת זקנה - לקצבת זקנה זכאי כל מבוטח, שהגיע לגיל הזכאות, ללא קשר לגובה שכרו. משמע, מבוטח שהגיע לגיל פרישה (אישה 62-70, גבר 67-70) יהיה זכאי בהתאם למבחן ההכנסה.

מבחן ההכנסה ליחיד:

הכנסת עבודה

עד 5,500 ש"ח - זכאות לקצבה מלאה.
בין 5,500 ש"ח ועד 7,800 ש"ח - זכאות לקצבה חלקית או לחלופין לדחיית פרישה.
מעל 7,800 ש"ח - אין זכאות לקצבה אך מזכה בדחיית פרישה.

הכנסות שלא מעבודה

למי שאינו עובד - בגין הכנסות שאינן מעבודה עד 16,500 ש"ח - זכאות לקצבת זקנה מלאה.
למי שעובד - בגין הכנסה מעבודה עד 5,500 ש"ח והכנסה שלא מעבודה עד 11,000 ש"ח - זכאות לקצבת זקנה מלאה.

מבחן ההכנסה לזוג:

הכנסת עבודה

עד 7,350 ש"ח - זכאות לקצבה מלאה.
בין 7,350 ש"ח ועד 10,930 ש"ח - זכאות לקצבה חלקית או לחלופין זכאות לדחיית פרישה.
מעל 10,930 ש"ח - אין זכאות לקצבה אך מזכה בדחיית פרישה.

הכנסות שלא מעבודה

למי שאינו עובד - בגין הכנסות שאינן מעבודה עד 22,530 ש"ח - זכאות לקצבה זקנה מלאה.
מי שעובד - בגין הכנסה מעבודה עד 7,350 ש"ח והכנסה שלא מעבודה עד 14,702 ש"ח - זכאות לקצבת זקנה מלאה.

¹ גיל מותנה - גיל פרישה המותנה במבחן הכנסה.

לצורך מבחן הכנסה - זוג יחשב אם בן/ת זוגו עונה להגדרות הבאות:

בן זוג - בגיל 50-70 והכנסתו הכוללת אינה עולה על 5,500 ש"ח או לחלופין הינו מעל גיל 70.
בת זוג - בגיל 45-67 אם הכנסתה הכוללת אינה עולה על 5,500 ש"ח או לחלופין הינה מעל גיל 67.

סוגי הכנסות למקבל קצבת זקנה חבר קיבוץ:

לצורך מבחן הכנסה מעבודה יילקחו בחשבון הסכומים הבאים:

עובד פנים - נטו מגולם (כולל שוים).
עובדי חוץ - ברוטו מתלוש השכר.
לסכומים אלו תתווסף חלוקת רווחים שמקורם בסעיף 2 לפקודה (חלוקת רווחים לחברים שאינם עובדים יזקפו כהכנסה שלא מעבודה).

הכנסות שאינן מעבודה אשר יילקחו בחשבון:

- פנסיה ממקורות חוץ.
- פנסיה מהקיבוץ (רק ההשלמה של הקיבוץ).
- חלוקת רווחים לחברים שאינם עובדים.
- סבסוד שירותים שניתנים לחבר ואינן בגין עבודתו.
- רשת ביטחון.

קצבת שארים

הקצבה הבסיסית 1,531 ש"ח - לאלמן/ה עם ילדים או מעל גיל 50. על סכום זה ישנה תוספת ותק של 2% בגין כל שנת ביטוח של המנוח מעל 10 השנים הראשונות ועד למקסימום של 50%. כמו כן, יש תוספת תלויים בגין הילדים.

אלמנות ואלמנים עם ילדים (עד גיל 24 בשירות סדיר) - אין מבחן הכנסה.

אלמן ללא ילדים - יהיה זכאי לקצבת שארים בתנאי שעומד במבחן הכנסה - 5,514 ש"ח.

מהכנסות מעבודה או פנסיה יופחתו מההכנסה 1,470 ש"ח לצורך מבחן ההכנסה. למי שעובד - הכנסות מקצבה לנפגעי פעולות איבה וכן נפגעי הנאצים לא יילקחו בחשבון במבחן הכנסה. יובהר, כי קצבת זקנה תילקח בחשבון לצורך מבחן ההכנסה.

הכנסות לצורך מבחן הכנסה:

הכנסות מעבודה:

עובד חוץ - ברוטו בתלוש.
עובד פנים - נטו מגולם (כולל שוים).
חלוקת רווחים שמקורן מסעיף 2(1) לפקודה.

הכנסות שלא מעבודה:

- פנסיה חיצונית.
- פנסיה בקיבוץ (נטו).
- קצבת זקנה.
- סבסוד שלא בגין עבודה.
- רשת ביטחון.

נכות כללית

החל מיולי 2017 מבחני ההכנסה של נכים חברי קיבוץ יהיו על פי הכללים של "חוק לרון"². כמו כן, זכויות הנכה ישמרו כל עוד הוא מקבל קצבת נכות.

- קצבת נכות מלאה - 2,342 ש"ח.
- תוספת תלויים בגין ילדים - 40% מקצבה מלאה.
- תוספת תלויים בגין בן/ת זוג - 50% מקצבה מלאה.

הכנסות עבודה שנלקחות בחשבון לצורך מבחן ההכנסה:

- עובד חוץ - ברוטו בתלוש.
- עובד פנים - נטו מגולם (כולל שוויים).
- עצמאי - הכנסה חייבת.
- חלוקת רווחים שמקורן בסעיף 2(1) לפקודה (לנכה עובד).

הכנסות אחרות שפוגעות בתוספת התלויים:

- פנסיה מוקדמת מקור חוץ.
- אובדן כושר מחברת ביטוח.
- פנסיה מוקדמת מהקיבוץ (נטו).
- ערבות הדדית/רשת ביטחון.
- סבסוד שירותים שלא בגין עבודה.

² "חוק לרון" - כינוי לתיקון משנת 2009 לחוק הביטוח הלאומי, אשר עוסק באפשרות להגדלת ההכנסה של מקבלי קצבת נכות היוצאים לעבוד. מקור הכינוי בשמו של יושב ראש הוועדה שהמליצה על תיקון זה, השופט אפרים לרון. החוק מוכר גם בכינוי החוק לשילוב נכים בעבודה.

קצבת סיעוד

תנאים מצטברים לזכאות לקבלת קצבת סיעוד:

תושב ישראל מגיל פרישה.

עומד במבחן הכנסות.

לא מקבל שירותי רפואה מיוחדים (שר"מ).

לא נמצא בבית סיעודי כתשום נפש או שעלות החזקתו ע"י המדינה.

זקוק במידה רבה לעזרת הזולת.

מבחן ההכנסות הינו כדלקמן:

יחיד - עד 9,673 ש"ח - זכאות לגמלה מלאה.

יחיד - מעל 9,673 ש"ח ועד 14,510 ש"ח - זכאות לגמלה מופחתת בשיעור של 50%.

זוג - עד 14,510 ש"ח - זכאות לגמלה מלאה.

זוג - מעל 14,510 ש"ח ועד 21,765 ש"ח - זכאות לגמלה מופחתת בשיעור של 50%.

הכנסות שמובאות בחשבון לצורך מבחן ההכנסה:

קצבת זקנה ושארים.

פנסיה חיצונית.

השלמת פנסיה מהקיבוץ (נטו).

חלוקת רווחים בקיבוץ במקרים מסוימים.

סבסוד שירותים הניתנים שלא בגין עבודה.

עובד חוץ - לפי התלוש (במקרים חריגים).

עובד פנים - לפי נטו מגולם.

הכנסות שאינם מובאות בחשבון לצורך מבחן ההכנסה:

רנטות בגין נרדפי הנאצים.

הכנסות מביטוח סיעודי.

בדבר יעוץ ושאלות נוספות ניתן לפנות ל-:

עוזי שטנגר, בטלפון: 03-6382861 uzi@britcpa.co.il

אבי סויסה, בטלפון: 03-6382818 avi_s@britcpa.co.il